

УДК 81751

UDC

DOI: 10.17223/18572685/81/10

Четвертьстороча Сполку русиньских писателїв Словеньска

Кветослава Копорова

Пряшівска універзіта в Пряшові – Центр языків і культур народностных меншын –
Инштїтут русиньского языка і культуры

Ул. 17 новембра, 1, 080 01, Пряшів, Словакія

E-mail: kvetoslava.koporova@unipo.sk

Авторьске резюме

Статья заміряна на обставины взнику Сполку русиньских писателїв на Словакії (2001), наслідно на активіты сполку в контексті плеканя материньского языка Русинів посередництвом дукованого (нелем) умелецького слова в ёго култівованій подобі. Курто приближимо шыршый контекст розвоя русиньской літературы (авторів, темы, жанры) за 25 років – од взнику сполку. В статі таксамо уведиме жрїдла, де мож найти інформації о менше знамых народных авторах од часів Духновіча, котры публікували передовшыткым народнобудительску поезію в народнім языку Русинів. Нашым главным цілём є підчаркнути роботу культурно-сполоченьских організацій (на прикладі Сполку русиньских писателїв на Словакії), котра є жертвеннов, але часто недоціненов при годночіню выслїдків народно-обродного процесу будь-котрого народа без властной державы, одказаного передовшыткым на народнобудительскы активіты обчаньских здружїнь ці культурно-сполоченьских організацій в державі, де дана мінорїта жыє.

Ключовы слова: русиньський язык, література писана по русиньскы, новодобы русиньскы авторы, перспектївы народностных сполкїв

Четверть века Ассоциациии русинских писателей Словакии

Кветослава Копорова

Пряшевський университет – Центр языков и культур национальных меньшинств
Институт русинского языка и культуры

Ул. 17 ноября, 1, 080 01, Пряшив, Словакия

E-mail: kvetoslava.koporova@unipo.sk

Авторское резюме

Рассматриваются обстоятельства создания Ассоциации русинских писателей Словакии (2001 г.), а также деятельность Ассоциации в контексте развития родного языка русинов через печатное (и не только) художественное слово в его культивируемой форме. Показан более широкий контекст развития русинской литературы (авторы, темы, жанры) за 25 лет с момента создания Ассоциации. Представлены источники, в которых можно найти информацию о малоизвестных авторах времен Духновича, публиковавшие преимущественно националистическую поэзию на языке карпатских русинов. Подчеркивается деятельность культурных и общественных организаций (на примере Ассоциации русинских писателей Словакии), которая является жертвенной, но часто недооцененной при оценке результатов процесса национального возрождения любого народа, не имеющего собственного государства, зависящего, прежде всего, от нацистроительной деятельности общественных объединений или культурных и общественных организаций в государстве проживания данного меньшинства.

Ключевые слова: русинский язык, русинская литература, современные русинские авторы, перспективы национальных объединений

A quarter century of the Association of Rusin Writers of Slovakia

Kvetoslava Koporova

University of Presov – Center of Languages and Cultures of National Minorities –

The Institute of Rusin Language and Culture

Street 17 november n. 1, 080 01, Presov, Slovakia

E-mail: kvetoslava.koporova@unipo.sk

Abstract

This study examines the founding of the Association of Rusin Writers in Slovakia (2001) and analyzes the association's subsequent activities, particularly its role in fostering the Rusin language through literature and other published works in its standard form. It also situates the Association's work within the broader development of Rusin literature—including its authors, themes, and genres—over the past quarter-century. The research draws upon archival sources that shed light on lesser-known authors from the era of Alexander Duchnovič, who published nationalist poetry in the Carpathian Rusin language. A central aim is to highlight the dedicated, often undervalued work of cultural and social organizations—exemplified here by the Association of Rusin Writers of Slovakia. Such organizations play a crucial role in the

national revival of stateless peoples, whose nation-building efforts depend heavily on the initiatives of civic and cultural associations within their country of residence.

Keywords: Rusin language, literature written in Rusin, modern Rusin authors, perspectives of national associations

Вступны позначкы

Процес третёго народного оброджѣня Русинів (нелем на Словакії) по році 1989 од самых зачатків спроваджають жертвенны активіты лідрів народно-возродного руху, з котрых дакотры были наслідно ініціаторами взнику розлічных сполків і організацій (такзваний третій сектор в державі). Уведжены сполкы (першым з них была Русиньска оброда, 1990, Меджілабірці, Словакія) на основі проєктів мали (і дондесь мають) можность здобывати од державы фінанції на свої активіты, котры суть важны при зміцнёваню народной ідентіты, шпеціално в припадї вымераючого (асімилуючого ся) народа. Потреба підпоры з боку державы ся зродила ай у новодобых русиньскых писателїв на Словакії і вела ід заложіню Сполку русиньскых писателїв на Словакії (становы Сполку были зареєстрованы на Міністерстві ввнтра СР в половині року 2001). Заслугу на тім мали двоє репрезентанты русиньской інтелігенції, манжеле Хомовы (літературознатель, високошкольскый педаґог доц. Василь Хома, к. н.; нар. 18.5.1927 – 22.4.2017, в Миковій окр. Меджілабірці і ёго жена, лінгвістка, високошкольскый педаґог Др. Марія Хомова-Дупканічова; нар. 8.2.1932 – 16.2.2009 в Габурі, окр. Меджілабірці), Русины жыючі у Братіславі, котры позітивно зареаґовали на сполоченьскы зміны по році 1989 і стали ся анґажовати в русиньскім русі. О зачатках обродного процесу з акцентацієв на розвой русиньской літературы выдав Василь Хома зборник статей о русиньській літературі: **«Розвиток русиньской поезії на Словенську од 20-х до 90-х років ХХ стороча»** (2000), о літературі, культурі і діяльстві русиньскых організацій по році 1989 (у співавторстві з Марієв Хомовов) вышов зборник **«Оброджѣня Русинів»** (2005). Передовшыткым Василь Хома був тот, котрый обернув позорность маєрітного літературного світа на Словакії на факт, же ту жыють ай русиньскы авторы котры творять літературу нелем о Русинах, але ай русиньскым материньскым языком: *«Сьме того погляду, же літературна творчость русиньскых поетів і писателїв є на высокій художній уровни, о чім свідчить їх меджінародне узнання. ....І в тій нелегкій сітуації знають нелем орьєнтовати ся в сучаснім постмодернім світі, але вносять до нёго своє художнє і научне познання. Познання, котре ся вклинує до сучасного світа як модерне русиньске слово о животі Русинів, о їх надїях і стремлінях, же*

жили і живуть ту в центральній Європі і на основі досягнутого не лем ся домагаме свого, але приспіваме своїм вкладом до сполочної дідовизны, до шырїня добра в нашім світі.» [7: 5–6].

Традиція і сучасність. Зачатки Сполку русиньскых писателїв Словеньска

Треба припомянати, же літературна сфера є тов сферов хоснованя материньского языка Русинів, котра ся розвивала од часів А. Духновича аж по сучасність. Розвивала ся континуално в розлічных історічных періодах. Народны поеты жили із своїм народом в часах політично приязных і неприязных – в першім рядї через ёго язык, як і через теми ёму близкы і зрозумілы, і так забезпечили неперерывный розвой русиньской літературы аж до днешніх днів. Соціолінгвістка Анна Плішкова в зборнику русиньской поезії *«Муза спід Карпат. Зборник поезії Русинів на Словеньску»* конштатує: *«...были то зачаткы выбудованя фундаментів новой русиньской літературы...»* [6: 11], а мы додаємо: на котрых мож было будовати дале. Духновичів сполок **Літературное заведеніє Пряшевское** (1850) був першым свідомым почіном організачно підхопити родячій ся народно-усвідомлючій процес меджі Русинами на Пряшівщині. Орьєнтовав ся передовшыткым на публікачны активіты. Выдавав Місяцёсловы, Алманахы, в котрых так выник простор на публікованя творів народных поетів. Можеме конштатовати, же Духновичове Літературное заведеніє Пряшевское стало ся якбы попередником сучасного **Сполку русиньскых писателїв Словеньска**, котрый зачав здружовати новодобых русиньскых авторів, што під впливом кодифікації русиньского языка (1995) іщі міцніше учули потребу писати у своїм – уже знормованім материньскім языку. В порівнаню з іншыма сполками і організаціями на історічній Пряшівщині, (што vznikали в бывшій Чехо-Словакії, наслідно на Словакії в 90-х роках, але найінтензивніше зачатком нового міленія), Сполок русиньскых писателїв Словеньска вшыткы свої активіты концентрує лем на роботу на полю русиньской літературы, акцент кладе на новодобых русиньскых авторів, передовшыткым активізацієв зачінаючіх авторів, пишучіх нелем о Русинах, але ай по русиньскы. Таким зістало посланя сполку ай по 25-ёх роках ёго діятельства.

Выдавательскы активіты і сучасны русиньскы авторы

На традицію Духновичовых алманахів надвязав ай закладатель Сполку русиньскых писателїв Словеньска – Василь Хома. За куртый час по vzniku сполку (в р. 2023) выдає першый першый *«Русиньскый літе-*

ратурный алманах», котрый по першыраз по році 1989 дає простор на публікованя літературных творів і статей літературно-критичного характеру. Перший алманах є уведжений статєв першого председа сполку, теоретіка літературы доц. ПгДр. Василя Хома, к. н.: «Як дале? Роздумы о судьбах русиньской літературы.» Василь Хома практично як перший в розвитку новодобой русиньской літературы» поменовав народну орьєнтацію Русинів ай на літературнім полю: *«Выходжаме з будительской ініціативы Духновіча, бо она перманентно зоставать продуктивна для Русинів і в днешнім часі. Твердо ся надієме, же таков зостане і в будучности. І наприк тому, же суть боягузы, котры глядають чужді орьєнтації. Наша орьєнтація є лем єдна. Така сама, яку выголосив Духновіч: Я Русин был, єсьме і буду...»* [8: 6].

Перший (по році 1989) русиньскый літературный алманах нелем же надвязав на традиції алманахів Александра Духновіча, але выходить сімболічно ай в юбілейнім року Духновіча (в році 2003, коли минуло 200 років од ёго народжіня). Далшы выданя алманахів выходили в роках: 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011; потім з доводу несхваліня предложєных сполком проєктів на выдаваня далшых чисел алманахів, было їх выдаваня заставлене, што є велика шкода, бо в сучасности не є ниякой уціленой публікації, котра бы давала простор нелем русиньскым поетам і прозаікам, але ай теоретікам літературы, ці літературным критікам, котры бы мали можность друковати свої рецензії, або научны статі вєнованы сучасній русиньскій літературі. Часточно тоту роль повнить научный зборник *«Studium Carpatho-Ruthenorum/Шмудії з карпаторусиністікы»*, выдавателєм котрого є Пряшівска універзіта, зборник готувить Інштїтут русиньского языка і културы ПУ у Пряшові. В нїм ся каждорочно обявить холем єдна статья на тему сучасной русиньской літературы.

А хто суть членове Сполку русиньских писателїв? Наперед зробиме малу штатістіку, а наслідно зробиме курту характерістіку сучасных русиньских авторів, котры наступили на літературну сцену по році 1989. В сучасности сполок має 28 членів, 17 членів уж не є меджі нами (Михал Шмайда, Михал Павук, ПгДр. Марія Мальцовска, Мгр. Янко Гриб, доц. ПгДр. Василь Хома, к. н., Мгр. Осиф Кеселіця, доц. ПгДр. Мірон Сисак, к. н., Ярослав Сисак, ПгДр. Франтішек Данцак, ПгДр. Миколай Ксеняк, Мгр. Гавриіл Бєскід, Штефан Ладижінський, Мгр. Юрко Харитун, Мгр. Ян Калиняк. Членами сполку были ай двома, уже небогы кодїфікаторы русиньского языка на Словакії – доц. ПгДр. Василь Ябур, к. н. і доц. ПгДр. Юрій Панько, к. н.). В зачатках новодобой русиньской літературы на Словакії на русиньску літературну сцену приходять авторы, котры перед роком 1989 писали по українськы, а по кодїфікації перешли спонтанно на русиньскый язык. К ним можеме прирядити

такы мена як: Миколай Ксеняк, Штефан Сухый, Юрко Харитун, Анна Галчакова, Николай Гвозда, Михайло Гиряк, Марія Мальцовска, Марія Ґрова, Меланія Германова і др. Далшу ґрупу твораць авторы, котры ся в часах соціалізму (в періоді українізації) одперали писати по українськы, радше творили своїм діалектом. Суть то повекшыні просты люде, котры не маюць філологічну освіту, але обявив ся в них природный талант на писаня. Найвыразнішым з них є байкарь Осиф Кудзей, дале в сучасности може найпродуктивнішы авторы Гелена Ґцова-Мицовчинова і Штефан Смолей, з далшых то были Юстина Матяшовска, Анна Галґашова, Марія Полчова, Еміл Цапцара, Михал Бицко і др. Курты характерісткі (або поетічны творы) малознамых сучасных, (і тых уж нежыючых минулых, малознамых) русиньскых авторів находиме в *«Музі спід Карпат. Зборнику поезії Русинів на Словенську»* [6: 34–114], што выдала Русиньска оброда у Пряшові в р. 1996 (ту суть курты інформациі і поетічны творы малознамых авторів ай з періоду перед Духновичом), але тыж в *«Русиньскім народнім календарю»*, выдаваным Русиньсков обродов (2000–2004) і ОЗ Русин і Народны новинкы (2005) в Пряшові в роках 2000–2005 [1: 94–99, 110–112, 154–155; 2: 71–73, 128–129, 141, 143–144, 167, 176–177; 3: 79–80, 89–93, 95–96; 4: 56–58, 72–75, 88–93; 5: 54, 103, 107, 109]. Є ту ай третя ґрупа авторів, котру приносить третє русиньске народне оброджіня. В періоді третєго народного оброджіня выходять на літературну сцену ай новы, передовшыткым поеты (поступно і прозаікы), котрых якраз возродный процес Русинів і наслідна кодифікація языка іншпіровали к писаню поетічного слова а тыж прозовых творів (Квета Мороховічова-Цвик, Івета Мелничакова, Ірена Гунярова, Мірослава Лацова, Світлана Шковранова, Миколай Коневал, Петро Женюх, Валерій Купка, Марта Купкова, Павел Янцура, Петро Ялч, Петра Семанцёва, Мілан Ґай, Людміла Шандалова, Мірослав Жолобаніч, Даньєла Капралёва, Марія Шмайдова, Петро Медвідь, Марія Кундратова...). Уведжены авторы зачали поступно вступати до літературного світа по заложіну Сполку русиньскых писателів (хоць не вшыткы суть членами сполку), бо в нім віділи надій і реалну можность выдавати свої літературны творы із фінанчнов підпоров штату, хоць многы з них до того часу (але і пізніше) выдавали свої творы ай з дарів спонзорів. Дакотры з них опубліковали лем пару своїх творів, або выдали лем єден зборник поетічных ці прозовых творів і не продовжовали в далшій творчости, но они суть доказом того, же народно-обродный процес по році 1989 захопив шыроky народны масы Русинів, нелем пару інтелектуалів (як то твердили дакотры нежычливці процесу кодифікації русиньского языка в ёго зачатках, передовшыткым з рядів властных – Русинів української орьєнтації).

Так Сполук русиньских писателів давав простор на публікацію плеяды уж знамых новодобых русиньских авторів, таких як Миколай Ксеняк, Штефан Сухый, Штефан Смолей, Гелена Ѓцова-Мицовчинова, Юрко Харитун, Штефан Ладижинський, Квета Мороховичова-Цвик... нелем в літературных алманахах, але зачав давати простор таксамо на выдаваня самостатных поетичных або прозовых творів єднотливых авторів.

Кедь бы сьме ся попозерали на зображованы темы, окрем народнобудительской поезії, русиньскы писателі виглядують і зображують у своїх творах ай темы з минулости наших предків (войновы часы, дротарьство, народны ремесла), реагують на сучасны події в сполочности (а то нелем на події, дотыкаючі ся народной ідентіты), розоберають філософічны вопросы, котры чоловік рїшить у своїм животі... Темов дня зачінають быти і женьскы темы, котры приносять женьскы авторкы як старшой, так ай середній і молодой ґенерації, котры ся заєдно стають ай членами Сполку русиньских писателів.

Цїна і премія А. Павловіча. Премія А. Духновіча

Жебы русиньских авторів іншпіровати до далшой роботы, в рамках Літературного фонду при міністерстві културы СР суть найліпшы літературны творы писаны русиньским языком оцінёваны Цїнов Александра Павловіча за русиньску літературу, а таксамо премієв за найліпшы переклады красной літературы до русиньского языка. Ай ту ся Василь Хома вказав як добрый візіонарь, бо ай тов ёго ініціативов ся потверив статус екзистенції міноріты Русинів в рамках Літературного фонду СР, попри міноріті Українців на Словакії, котры уділёвали (а ай доднесь уділюють) цїну Івана Франка за літературу містных авторів, пишучіх в українськім языку. Цїна А. Павловіча є уділёвана кажды два рокры. В рамках Цїны А. Павловіча Літературный фонд уділює ай премію, котра ся уділює на найліпшы переклад із словацького до русиньского языка. Першу Премію А. Павловіча в році 2002 дістала Марія Мальцовска за прозову книжку *«Русиньскы арабескы»* (2002). Премія А. Павловіча є вязана на Сполук русиньских писателів на Словакії, котрый ведно з літературным фондом номінує одборну пороту на уділёваня той цїны (але оцінений не мусить быти членом сполку). Цїну уділює Літературный фонд в Словацькій републіці. Перегляд оціненых обидвома преміяма мож найти на вебівм сайті Сполку русиньских писателів (www.rusinlit.sk), котра є заложена од року 2016. В році 2024 Цїну А. Павловіча здобыв Юрко Харитун за публікацію про найменшых *«Дякую, мамко!»* Зборник обсягує богатство русиньской дїтьской фолклорной словености – колысанкы,

вінчованкы, молитвочки, рахованкы, загадки але і приповідкы ці пословиці. Другов оціненов была «*Рождественна коляда*», переклад світознамой класікы од Чарылса Дікенса, котрый выдало ОЗ молоды. Русины. Далшов інтереснов актівітов Сполку є Літературный конкурз Марії Мальцовской, котрый під тов назвов Сполук організує уже дванадцятый рік (Назва Літературный конкурз Марії Мальцовской была прията на членській громаді в році 2012 на честь визначной русиньской прозаічкы Марії Мальцовской, котра по тяжкій хвороті одышла до вічності в році 2010). Літературный конкурз обявив такы молоды таланты як поетку Леу Васькову, ці прозаічкы Анну Замутовску і Моніку Даған. Їх першы літературны пробы суть зафіксованы на вебовім сайтї сполку.

Окрем того, сполок активізує ай выдаваня научных публікацій з тематиков розвоя русиньской літературы. Найвызначнішов є перша сінтетічна публікація автора Валерія Падыяка: «*Нарис Історії карпаторусиньской літературы XVI–XXI стороча*», котра вышла в році 2012. Сполок ся старать забезпечовати таксамо рецензії на выданы публікації русиньскых авторів красной літературы на Словакії, котры мож таксамо найти на вебовім сайтї сполку. За 15 років веджіня сполку авторка той статї здобыла реномованых теоретіків літературы, котры регуларно пишуть рецензії ці науковы статї на найновшы творы русиньскых авторів. Суть то: доц. Івана Сливкова-Джундова, ПгД., Др. Михал Павліч, ПгД., проф. Петер Каша, ПгД., проф. Марта Соучкова, к. н., доц. Валерій Падыяк, к. н., і дакотры далшы, котры перевзяли помыселну штафету по старшых колегах: доц. ПгДр. Міронови Сисакови, к. н., доц. ПгДр. Василёви Хомови, к. н. і доц. ПгДр. Андрієви Антонякови, к. н.

В цілорусиньскім контексті суть авторы пишучі о Русинах і по русиньскы (дакотрым з варіантів русиньского языка в державах, де жыють) оцінёваны каждорочно Премієв Александра Духновіча за русиньску літературу. Зачала ся уділёвати од року 1997 і першым оціненым ся став автор із Сербії – Дюра Папгаргаї за зборник поезії «*Путованє на юг*» (1991). Доведна (од р. 1997 до р. 2015) было уділёных 19 Премій А. Духновіча. В році 2015 ся уділёваня той престижной премії перервало. Посліднє меджінародне оцініня – Премію А. Духновіча в році 2015 здобыла авторка із Словакії Людміла Шандалова за поезію про діти (писану двояков графічнов сістемов – азбуков і транслітерацієв до латинкы): «*Podte d'ity, što vam povim.../ Подьте діти, што вам повім...*».

Од самого зачатку аж до року 2015 Премію А. Духновіча за русиньску літературу уділёвав Карпаторусиньскый научный центр в США і фінанцовав філантром Штефан Чепа з Торонта в Канаді. Премія

А. Духновіча є найвысшым оцінінєм в рамках світової русиньскої літературы і може єй здобути автор пишучій о Русинах і по русиньскых з будькотрой державы, де жыють Русины (в Европі і мімoeвропскім контексті), што было мотивуюче про новодобых русиньскых авторів. Тяжко прогнозовати, ці ся премія такого значіння іщі обновить. Можеме ся лем додумовати, ці єй передаваня ся скончіло з фінанчных причін (мімо сошки карпатського медвідя оцінены діставали ай фінанчну одміну – 1 000 америцькых доларів), або літературны силы русиньскых писателів суть на тот час вычерпаны і не вказують ся новы таланты, котры бы могли быти оцінены таков вызначнов преміев.

Заключіня

Красне писменство Русинів на Словакії по році 1989 зазначіло інтензівный розвиток што до чісла публікацій, і авторів. Лем самотный Сполук русиньскых писателів за 25 років свого ествованя (од р. 2001 до р. 2025) выдав доведна 34 публікацій умелецькой і одборно-популярной літературы, доведна з алманахами – 43 публікацій. Векшына публікацій виходить азбуков, но посєдны авторы выдають ай латиньсков графічнов сістемов, або двойграфічно. Выданя векшыны публікацій є підпорене фінанчно передовшыткым Міністерством културы СР (од р. 1992 до р. 2012), пізніше Урядом влады СР (од р. 2013 до р. 2017), од року 2018 Фондом на підпору културы народностных меншын під котрый перешли тоты компетенції. Дакоты авторы, як сьме высше конштатовали, выдають свої публікації ай за властны фінанції, або самы ініціатівно глядають спонзорів на выданя книжки в русиньскім языку. Котры з новодобых русиньскых авторів ся стануть популярныма лем на куртый час, а котрых творы пережыють і наступны ґенерації, то наісто вкаже час. В сучасности виходять переважно публікації старшой ґенерації авторів, а їх темы уж не приносять ніч нового русиньскому читателєви. З новых авторів ся за уведжений час як найвыразніша вказала женьска авторка Людміла Шандалова із Свідника, позорность сі заслужить ай нове мено в русиньскім літературнім контексті – женьска авторка Даньєла Капралєва із Стаціна («Серна в нераю», 2018). В році 2019 на літературну сцену вступили далшы дві новы авторкы, котры ся поступно етабловали в контексті новодобой русиньскої літературы – Елена Хомова-Грінєва, родачка із Удола (окр. Стара Любовня) і Марія Шмайдова з Потічок (окр. Стрпков). Перша з авторок – Елена Хомова-Грінєва пише поезію про діти, народно-будительську поезію і інтімну женьську поезію. В році 2020 єй виходить перша книжка інтімной поезії з назвов: «Уяцькыма дражка-ми» (2020). В подобнім духу виходять єй далшы поетічны зборникы

(«Любов сердца», 2024; «Высоко небо», 2023 і др.). Марія Шмайдова ся увєла прозовыма повідками про діти. В році 2020 єй виходить перша книжка куртых пригод про дїтського чїтателя молодшого школьського віку: «У дїдка на дворї» (2020). Наслїдно выдала далшы двї книжки про діти («Максовы новы чїжемкы», 2021; «Під диков грушков», 2023).

В каждїм припадї можеме сконштатовати, же попри публіцистїчній сферї в умельцкїй літературї ся русиньскый норматївный язык од єго кодїфікації в році 1995 розвивать найпрудшым темпом, о чїм свїдчїть якраз велике множество выданых публікацій (хоць о умельцкїй уровни многих мож бы было дїскутовати), а то нєлєм Сполком русиньскых писателїв. Публікації красной, але ай одборно-популярной літературы выдають (або в минулости выдавали) ай іншы сполкы, або обчаньскы здружїня, vznikнувшы на терїторїї Словакїї по році 1990. З них найвыразнїшы актївїты у выдавательскїй роботї належать слїдуючїм: Русиньска оброда, Русин і Народны новинкы, Академія русиньской културы, Свїтовый конгрєс Русинїв, пізнїше ОЗ тота аґєнтура, Колысочка – Kolíska, а найновше ся до выдавательскых актївїт запоїла молода гєнерация, здружена в ОЗ молоды Русины. Вшыткым їм належить наше подякованя, бо без їх жертвенности бы народно-обродный процес Русинїв наїсто мав лєм незначны выслїдки. А Сполку русиньскых писателїв на Словакїї з нагоды 25-рочного юбілєя жычїме много сил до далшых рокїв творивой роботы на благо свого народа.

ЛІТЕРАТУРА

1. Зозуляк А. Русиньскый народный калєндарь на рік 2001. Пряшїв: Русиньска оброда, 2000. 248 с.
2. Зозуляк А. Русиньскый народный калєндарь на рік 2002. Пряшїв: Русиньска оброда, 2000. 184 с.
3. Зозуляк А. Русиньскый народный калєндарь на рік 2003. Пряшїв: Русиньска оброда, 2002. 128 с.
4. Зозуляк А. Русиньскый народный калєндарь на рік 2004. Пряшїв: Русиньска оброда, 2003. 136 с.
5. Зозуляк А. Русиньскый народный калєндарь на рік 2005. Пряшїв: Русин і Народны новинкы, 2004. 127 с.
6. Плішкова А. Муза спїд Карпат // Зборник поезїї Русинїв на Словєнску. Пряшїв: Русиньска оброда, 1996. 168 с.
7. Хома В., Хомова М. Оброджїня Русинїв // Зборник статей о літературї, културї і дїятельствї русиньскых орґанїзацій по році 1989. Братїслава, 2005. 224 с.
8. Хома В. Русиньскый літературный алманах на рік 2003. Пряшїв: Сполк русиньскых писателїв, 2003. 147 с.

REFERENCES

1. Zozulyak, A. (2000a) *Rusin'skyy narodnyy kalendar' na rik 2001* [Rusin Folk Calendar for the Year 2001]. Prešov: Rusin'ska obroda.
2. Zozulyak, A. (2000b) *Rusin'skyy narodnyy kalendar' na rik 2002* [Rusin Folk Calendar for the Year 2002]. Prešov: Rusin'ska obroda.
3. Zozulyak, A. (2002) *Rusin'skyy narodnyy kalendar' na rik 2003* [Rusin Folk Calendar for the Year 2003]. Prešov: Rusin'ska obroda.
4. Zozulyak, A. (2003) *Rusin'skyy narodnyy kalendar' na rik 2004* [Rusin Folk Calendar for the Year 2004]. Prešov: Rusin'ska obroda.
5. Zozulyak, A. (2004) *Rusin'skyy narodnyy kalendar' na rik 2005* [Rusin Folk Calendar for the Year 2005]. Prešov: Rusin i Narodny novinky.
6. Plishkova, A. (1996) Muza spid Karpat [The Muse from under the Carpathians]. In: *Zbornik poeziji Rusiniv na Sloven'sku* [Collection of Poetry of Rusins in Slovakia]. Prešov: Rusin'ska obroda. pp. 168.
7. Khoma, V. & Khomova, M. (2005) Obrodzhynya Rusiniv [The Revival of the Rusins]. In: *Zbornik statey o literaturi, kul'turi i diyatel'stvi rusin'skykh organizatsiy po rotsi 1989* [Collection of Articles on the Literature, Culture and Activities of Rusyn Organizations after 1989]. Bratislava: [s.n.]. pp. 224.
8. Khoma, V. (2003) *Rusin'skyy literaturnyy al'manakh na rik 2003* [Rusin Literary Almanac for the Year 2003]. Prešov: Spolok rusin'skykh pisateliv.

Кветослава Копорова – філософії доктор (PhD.), універзитний доцент, Пряшівска універзіта – Центр языків і культур народностных меншын – Інстїтут русинського языка і культуры (Словакія).

Кветослава Копорова – доктор философии (PhD.), доцент Пряшевского университета – Центра языков и культур национальных меньшинств Института русинского языка и культуры (Словакия).

Kvetoslava Koporova – University of Preshov (Slovakia).

E-mail: kvetoslava.koporova@unipo.sk